

ЛІТЕРАТУРА

1. Логопедія. Підручник. / За ред. М.К. Шеремет. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 776 с.
2. Головчиц Л.А. Дошкольная сурдопедагогика / Л.А. Головчиц – М. : ВЛАДОС, 2004. – 25 с.

Зінаїда Коваленко,

студентка 2 курсу
факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Наук. керівник: **Н.М.Анастасова**, старший викладач (БДПУ)

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ І КОРЕКЦІЇ ЗАТРИМКИ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ В МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

Актуальність теми. Однією з найбільших проблем сучасності, над вирішенням якої працюють спеціалісти з галузі медицини, психології, соціології, педагогіки, є неуспішність значної частини учнів початкової загальноосвітньої школи. Сукупність поглиблених клінічних, нейрофізіологічних психолого-педагогічних досліджень показали, що неуспішність може бути викликана багатьма причинами, зокрема, затримкою психічного розвитку. Слід звернути увагу, що за останні декілька років стрімко збільшується кількість дітей із затримкою психічного розвитку. Так, у масовій школі все частіше з'являються неуспішні діти (у більшості 7-10 років), у яких труднощі у засвоєнні навчального матеріалу обумовлені тимчасовою затримкою психічного розвитку [1].

У дітей з затримкою психічного розвитку недостатньо сформована готовність до засвоєння знань та понять, відхилення в поведінці, яка пов'язана з невеликими органічними ураженнями в головному мозку. Виходячи з цього, такі психічні функції, як мова, мислення, сприйняття, пам'ять, увага формуються не тільки пізніше, але і трохи по-іншому.

Ступінь досліджуваності проблеми. Перші узагальнення клінічних даних зробили вчені Т. Власова та М. Певзнер. Також вони розробили рекомендації щодо організації корекційної роботи затримки психічного розвитку на допомогу вчителю. Це було виокремлено в книзі «О детях с отклонениями в развитии». Діти з ЗПР, незважаючи на значну варіативність, характеризуються рядом особливостей, що дозволяють обмежити цей стан як від педагогічної занедбаності, так і від олігофренії: вони не є розумово відсталими, не мають порушень окремих аналізаторів, але в той же час їх проблема полягає у тому, що вони стійко не встигають в загальноосвітній школі внаслідок незрілості складних форм поведінки, цілеспрямованої діяльності на тлі швидкого виснаження, порушеної працездатності, швидкої втомлюваності [3, с. 18].

У роботах вчених К. Лебединської, І. Марковської, Г. Самодумської та інших показано, що затримка психічного розвитку, обумовлена вираженими церебрально-органічними причинами. Такі дослідники як Н. Максимова і О. Мілютіна розглядають затримку психічного розвитку як певне уповільнення розвитку психіки дитини, яке виражається в

недостатності загального запасу знань, незрілості мислення, переважанні ігрових інтересів, швидкому виснаженні в інтелектуальній діяльності. В. Лубовський вважає, що діти з затримкою психічного розвитку, відстають в розвитку, але вони мають можливість інтелектуально розвиватися. За його словами ЗПР долається тим успішніше, чим раніше і коректніше створюються спеціальні умови для розвитку і навчання таких дітей.

Мета – визначення особливостей корекції та діагностики затримки психічного розвитку в молодшому шкільному віці. В дослідженні нами були використані наступні **методи**:

- теоретичні – аналіз психолого-педагогічної літератури для визначення базових понять дослідження;

- емпіричні – спостереження та експеримент;

- математичні: аналітична і статистична обробка даних для кількісного та якісного аналізу результатів педагогічного експерименту.

Сутність дослідження. Психолого-педагогічні дослідження дітей із ЗПР дозволяють виявити своєрідність пізнавальної, мовної і емоційно-вольової сфери, визначити ступінь впливу на формування інтелектуальної і емоційної готовності дитини до шкільного навчання. Діти із ЗПР не готові на початок шкільного навчання за об'ємом знань і навиків до школи. Діти із ЗПР зазнають труднощі в навчанні, які посилюються ослабленим станом нервової системи, – у них спостерігається нервово виснаження, як наслідок: швидка стомлюваність, низька працездатність. Спеціальні діагностичні методики допомагають виявленню конкретних якісних характеристик зниження показників навчальної діяльності у дітей із ЗПР [2, с. 78]. Саме діагностування є необхідною умовою розробки засобів корекційного впливу, які повинні відповідати індивідуальним потребам дітей цієї категорії та обов'язкове створення відповідних умов для їх навчання і розвитку. Дітей із ЗПР дуже часто помилково відносять до олігофренів. Тому, діагностика затримки психічного розвитку повинна здійснюватися переважно у психолого-педагогічному плані у формі навчального експерименту.

Діагностична робота з дітьми носить комплексний (окрім психолого-педагогічного напряму в ній представлене медичний і логопедичний) і індивідуальний характер. Її найближча мета – вивчення дитини, більш віддалена – прогнозування адекватних стану дітей корекційних шляхів і засобів [3, 136].

Висновки. Отже, готовність дітей з затримкою психічного розвитку до шкільного навчання знижена, через недорозвиток емоційної та інтелектуальної сфери. У таких дітей низький рівень самоконтролю, несформованість мотивації, переважає ігрова діяльність, утруднене встановлення причинно-наслідкових зв'язків. Значна варіативність цього стану потребує доречної і індивідуальної діагностики і корекції для категорії цих дітей. Діагностична робота повинна бути комплексною.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мороз А. А. Коррекция задержки психического развития ребёнка методом музыкотерапии [Електроний ресурс] / А. А. Мороз, И. И. Николаева // Международный журнал экспериментального образования. – 2015. – №12 (часть 3). – Режим доступа :

<https://www.expeducation.ru/ru/article/view?id=9118>

2. Синьов В. М. Основи дефектології : Навч. посібник / В. М. Синьов, Г. М. Коберник. – К. : Вища школа, 1994. – 143 с.

3. Ульєнкова У. В. Шестилетние дети с задержкой психического развития / Ульяна Васильевна Ульєнкова. – М.: Педагогика, 1990. – 184 с.

Надія Костенко,

студентка 4 курсу

Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Наук. керівник: **О.В Старинська**, к. психол. н., доцент (БДПУ)

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДОЇ СІМ'Ї

Актуальність дослідження впливає з істотного зростання ролі сім'ї, посилення її впливу на всі сторони життєдіяльності суспільства та конкретної людини. Складна соціально-економічна ситуація в країні, різкі зміни, що відбулися в життя мільйонів українських громадян за останні роки, вкрай загострили нестабільності сімейних взаємин. Шлюб перестав розумітися як стале утворення: розлучення, неповні сім'ї, матері-одиначки з виключень стали нормою.

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблема стійкості шлюбів і становлення подружніх взаємин в даний час привертає все більш пильну увагу. Науковому аналізу були піддані різні питання: особливості сучасної сім'ї (С.І. Голод, Л.В. Карцева, Л.Б. Шнейдер), функції сім'ї (Ю.Е. Альошина, А. Н. Волкова, О. М. Єлізаров), розподіл подружніх ролей в сім'ї (Ю.Е. Альошина, А.Н. Волкова, С.В. Ковальов), спілкування в сім'ї, емоційні і міжособистісні відносини (Ю.Є. Альошина, А.І. Антонов, Ю.Б. Рюриків), подружні конфлікти (С. Кратохвил, Є.Г. Ейдемільер, В.В. Юстицький), молоде подружжя (С.І. Голод, В.М. Розін, Т.М. Трапезникова).

Мета і методи дослідження. Мета – виявити причини погіршення взаємовідносин між подружжям в перші роки сумісного життя. Методи дослідження – в ході теоретичного і методологічного обґрунтування проблеми використовувалися теоретичні методи аналітичного дослідження, що дозволяють висловити припущення про причинно-наслідкового зв'язку досліджуваних явищ і вибудувати логічний ланцюжок фактичних доказів і інтерпретації отриманих даних.

Сутність дослідження. Сімейне життя – це своєрідна життєва школа, у якій чоловік і дружина вчать піклуватися один про одного, про дітей та їх виховання. Потрібно усвідомлювати, що нову сім'ю створюють люди зі вже сформованими поглядами на життя, звичками, психологічними установками, системою цінностей, які були сформовані в батьківських сім'ях. Також важливим моментом є захист від батьківського впливу в період формування спільних правил у новій сім'ї. Адже батьки будуть обстоювати ті правила і цінності, яких дотримуються вони і які вклали в свою дитину. Це може призвести до конфліктів між молодятами.

Крім цього в перші роки спільного життя молоде подружжя